
Arkivsak-dok. 202147393-2
Saksbehandler Frank Sandnes

Saksgang	Møtedato	Utvalgssaknr
Fylkesutvalget 2019-2023	18.01.2022	7/22

Höringssvar Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) sitt utkast til forskrift for FORREGION

Fylkesdirektørens innstilling:

1. Trøndelag fylkeskommune er positiv til at FORREGION-programmet overføres til fylkene og at finansieringen blir gitt direkte fra departementet til fylkene.
2. Trøndelag fylkeskommune ber om at paragraf 1 endres slik at fylkeskommunene gis mulighet til å mobilisere også offentlig sektor.
3. Trøndelag fylkeskommune ber om at paragraf 4 i forskriften får følgende tillegg: «Fylkeskommunene kan selv velge å gi ytterligere begrensninger for hvem som kan søke om midler».
4. Trøndelag fylkeskommune ber om at første setning i paragraf 10 endres til: «Fylkeskommunene står fritt i hvordan de innhenter rapportering på de søkbare tilskuddsmidlene».
5. Trøndelag fylkeskommune ber om at siste setning under paragraf 12 bokstav a blir endret til: «Fylkeskommunene kan selv velge å stå ansvarlig for gjennomføringen av kompetansemegling og nettverksmøter, eller om de ønsker å benytte seg av regelverk for offentlig anskaffelse eller offentlig støtte».

Fylkesutvalget ber fylkesdirektøren om å svare på høringen i tråd med innstillingen.

Vedlegg:

Nummererte vedlegg som følger saken:

1. Høringsbrev – Tilskuddsforskrift på høring – FORREGION – Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett – Programkategori 13.50
2. Høringsnotat – NY forskrift om tilskudd til forskningsbasert innovasjon i regionene FORREGION over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett
3. Utkast til forskrift om Kommunal- og moderniseringsdepartementets tilskudd til Forskningsbasert innovasjon i regionene FORREGION forvaltet av fylkeskommunene

Sammendrag

Som følge av regionreformen overføres mobiliseringsdelen av FORREGION-programmet fra Forskningsrådet til fylkene, jf. Prop. 1 S (2021-2022). Ordningen heter i Trøndelag DistriktForsk.

Fylkeskommunene måtte tidligere søke Forskningsrådet om midler, og for 2021 mottok Trøndelag fylkeskommune 5 millioner kroner. Tilskuddsnivået for 2022 vil være det samme, og bevilgningen kommer fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD¹) over Statsbudsjettet.

I forbindelse med overføringen har departementet i samarbeid med fylkeskommunene og Forskningsrådet utarbeidet forslag til ny forskrift. Forskriften skal etter planen tre i kraft 1. februar 2022. Frist for høringsuttalelse er 19. januar 2022.

Bakgrunn:

Regional mobilisering til forskningsbasert innovasjon går tilbake til 2007 da Forskningsrådet lyste ut midler til VRI-programmet (Virkemidler for regional FoU og innovasjon). Siden har det vært fylkesvise programsatsinger finansiert med midler fra departementet, men der fylkeskommunene altså har måttet søke Forskningsrådet om midler til sin satsing.

I forbindelse med overføringen og at midlene blir bevilget direkte til fylkeskommunene, har departementet utarbeidet en egen forskrift. Det er utkastet til denne forskriften som nå er ute på høring.

Forskriften er utarbeidet i et samarbeid mellom fylkeskommunene, Forskningsrådet og KDD. Trøndelag fylkeskommune har administrativt vært representert i en arbeidsgruppe som departementet har opprettet. I all hovedsak har fylkeskommunenes innspill blitt tatt med i forskriften slik den nå foreligger.

I saken blir det pekt på noen momenter som det synes å være særlig grunn til å merke seg og pekt på forslag til endringer.

Faktiske opplysninger:

---

¹ KDD het Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) frem til 01.01.2022.

Mobilisering til forskning ved hjelp av flere virkemidler

FORREGION-programmet er et mobiliseringsvirkemiddel som skal gi tilbud til bedrifter som møter kunnskapsutfordringer der forskning må til for å få de svar som bedriften trenger for å komme videre med innovasjonsideen sin. Det kan være innovasjon knyttet til utvikling av et nytt produkt eller en ny tjeneste. Programmet skal særlig være et tilbud til bedrifter som har liten eller ingen erfaring med forskning.

Utkastet til forskrift viser hvilke aktiviteter og virkemidler som programmet har å tilby:

- a) forprosjekt – mindre FoU-prosjekter som forberedelse til senere større FoU-prosjekt
- b) mobilitetsprosjekt – forsker jobber en periode i en bedrift
- c) mobilitetsprosjekt – person i bedrift hospiterer en periode i FoU-organisasjon
- d) mobilitetsprosjekt – student i bedrift i forbindelse med master- eller bacheloroppgave
- e) kompetansemegling – diskuterer prosjektideer og kobler bedrift med FoU-miljø
- f) nettverksmøter – samler flere aktører til felles diskusjoner av FoU-muligheter

Fylkeskommunene skal selv kunne velge prioritering av virkemidler og fordeling av midler mellom disse.

Et viktig virkemiddel for de fleste fylkeskommunene er kompetansemegling. Dette er en arbeidsmetodikk vel utprøvd både i Norge og mange andre steder i verden, og handler om at kompetansemegleren hjelper bedrifter til å løse konkrete utfordringer ved å koble inn ekstern forskningskompetanse.

Kompetansemegleren er derfor både en samtalepartner og en mellomromsaktør som skal kunne mobilisere inn mot relevante støtteordninger og relevante kompetansemiljø. Rollen kan noen ganger være krevende, da kompetansemegleren både bør ha god kunnskap om forskning som innovasjonsverktøy, kjenne til hvor en kan finne relevant forskningskompetanse, og samtidig ha forståelse for næringsliv og behov som bedrifter har knyttet til verdiskaping og innovasjonsarbeid.

Selv om kompetansemegling er det mest sentrale virkemiddelet i FORREGION, handler utkastet til forskrift mest om noen av de andre virkemidlene som er listet opp over. Dette er de virkemidlene der bedrifter kan søke om økonomisk støtte. I hovedsak gjelder dette «forprosjekt» og «mobilitetsprosjekt», og i noen tilfeller «nettverksmøter».

Detaljert styring av tilskuddsmidler

Det blir vurdert som positivt at KDD legger opp til å notisere tilskuddsordningen i FORREGION etter gruppeunntakets artikkel 25, og slik følge Forskningsrådet og dermed også de regionale forskningsfondene sine regler for tildeling av [offentlig støtte](#).

Det synes noe uklart i hvilken grad det er mulig å velge mellom gruppeunntak og ordningen med [bagatellmessig støtte](#), slik det er lagt opp til. Men dette skaper neppe vanskeligheter for det operative arbeidet med FORREGION.

Forholdet mellom FORREGION og Regionale forskningsfond (RFF)

I framlegget til Statsbudsjett for 2022 er det fastlagt at «FORREGION skal sees i sammenheng med RFF». Utkastet til forskrift for FORREGION peker ikke direkte på hvordan denne sammenhengen skal være, men legger likevel vekt på en rekke faktorer som i praksis knytter de to ordningene sammen.

Et eksempel er kravet om at utlyste midler fra FORREGION som et minimum skal publiseres på forskningsfondene sine nettsider.

Et annet eksempel er introduksjonen av likt datasystem for søknad og rapportering innen den «tekniske paraplyen» til Forskningsrådet.

Et tredje eksempel er den felles notifiseringen som gruppeunntak i ESA (se over). Det er også gjort tydelig at FORREGION skal mobilisere bedrifter til å benytte RFF som støtteordning.

Samarbeidet med Forskningsrådet

Det er lagt opp til at fylkeskommunene skal samarbeide nært med Forskningsrådet om gjennomføring av FORREGION. Forskningsrådet skal blant annet levere støttetjenester til forvaltning av ordningen gjennom å:

- a) gi tilgang til relevante IT-system for utlysning av midler, søknadsbehandling og rapportering fra tilskuddsmottakere
- b) teknisk drift av hjemmeside, www.regionaleforskningsfond.no for offentliggjøring av utlysning
- c) bistå med opplæring og kompetanse på FoU-administrasjon og Forskningsrådets IT-system som FORREGION skal bruke.

I tillegg skal Forskningsrådet ha ansvar for en kunnskaps- og dialogarena, utviklet i dialog med fylkeskommunene. Fylkeskommunene har i prosessen med å utvikle forskriften gitt positiv tilbakemelding til at Forskningsrådet får en rolle i FORREGION også fremover. Som det fremgår av avsnittet over, vil disse støttetjenestene også knytte RFF og FORREGION nærmere sammen.

Forankring i regionale mål og strategier

Fylkeskommunene kan i stor grad velge innretning av satsingen på de ulike virkemidlene i ordningen. For Trøndelag fylkeskommune vil innretning av arbeidet med DistriktForsk være tett knyttet til prioriteringene i Verdiskapingsstrategien. Strategien peker på et sett med innsatsområder som det er viktig å arbeide med, og strategien fremhever også mobilisering til mer forskning.

Det har vært drøftet om fylkeskommunene kan benytte tilskuddsmidler fra departementet inn mot kommuner som ønsker å jobbe med forskingsbasert innovasjon.

Departementet har så langt i prosessen vært negativ til å endre ordningen, noe som kan sies å være en svakhet med hensyn til å se de regionale virkemidlene for FoU i sammenheng.

Det er imidlertid positivt at midlene er overførbare mellom budsjettår. Mange prosesser knyttet til mobilisering av forskning tar tid, og årsskifte er ikke alltid en like god målestokk for aktivitetene.

Fylkeskommunens rolle og ansvar

DistriktForsk er et viktig virkemiddel for å mobilisere forskingsumodne bedrifter, spesielt i distriktene, til å drive med forskingsbasert innovasjon. DistriktForsk er sterkt forankret i, og støtter opp under regionale mål og strategier for Trøndelag.

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

DistriktForsk har siden oppstart i 2017 mottatt 138 søknader om forprosjekter på over 31 millioner kroner fra 138 forskingsumodne bedrifter, og tildelt 23,7 millioner kroner til 104 bedrifter. Disse har fått god hjelp til utvikling av egen bedrift og nyttig erfaring med FoU-arbeid. Trøndelag er med dette blant fylkene med størst mobiliseringsaktivitet.

Fylkeskommunene har lang erfaring med å lyse ut og tildele midler, blant annet gjennom VRI fra 2007 (DistriktForsk fra 2017) og Regionale forskningsfond fra 2010. I arbeidet med forskriften har flere fylker spilt inn at flere av paragrafene er for detaljerte.

Drøftinger:

På følgende punkter mener fylkesdirektøren det er behov for endringer:

Paragraf 1 omhandler formålet med ordningen og viser til at «FORREGION skal få flere bedrifter til å bruke forskning i sitt innovasjonsarbeid».

Innovasjon i offentlig sektor er et prioritert område for Trøndelag fylkeskommune og det er derfor opprettet en egen ordning rettet mot kommunene etter modell av DistriktForsk. Denne ordningen finansieres utelukkende av Trøndelag fylkeskommune. Muligheten for å mobilisere også offentlig sektor er etter fylkesdirektørens mening viktig for å adressere omfattende samfunnsutfordringer vi står overfor fremover. Flere løsninger på disse utfordringene vil måtte løses av offentlig sektor, ofte i samarbeid med privat sektor. Dette vil også bidra til økt sammenheng mellom FORREGION og RFF gjennom at ordningene har samme målgruppe. Økt sammenheng mellom FORREGION og RFF er som nevnt et selvstendig poeng ifm. overføringen av ordningen (jf. Prop. 1 S (2021-2022)).

Det foreslås følgende endring i paragraf 1: «*Fylkeskommunene kan selv avgjøre om de ønsker å benytte midler til å mobilisere også offentlig sektor*».

Paragraf 4 omhandler hvem som kan søke om tilskudd fra FORREGION. Dette skal være foretak uten eller med liten forskningserfaring. Paragrafen definerer hva en mener med et slikt foretak. Det kan i noen tilfeller være foretak som er «modne» selv om de ikke møter disse kriteriene. Det kan for eksempel være foretak som har hatt flere kvalifiseringsprosjekt i Regionalt forskningsfond, eller som har mottatt mye annen offentlig støtte til tilsvarende prosjekt eller innovasjonside. Fylkeskommunene må derfor ha rom til å sette ytterligere rammer for hvem som kan søke om støtte.

Det foreslås følgende endring i paragraf 4: «*Fylkeskommunene kan selv velge å gi ytterligere begrensninger for hvem som kan søke om midler*».

Paragraf 10 omhandler rapportering fra tilskuddsmottaker. Departementet legger i forskriften opp til at rapportering fra tilskuddsmottaker til fylkeskommunen skal skje gjennom Forskningsrådets søknadsportal.

Fylkeskommunene benytter ulike rapporteringsverktøy, og erfaringer fra RFF viser at dagens løsning er mangelfull. Det arbeides derfor med å få på plass et nytt system for søknadsmottak og rapportering, men dette vil ikke være endelig klart før i 2024. Det vil derfor være hensiktsmessig at fylkene kan velge rapporteringsløsning frem til ny er på plass.

Det foreslås følgende endring i første setning under paragraf 10: «*Fylkeskommunene står fritt i hvordan de innhenter rapportering på de søkbare tilskuddsmidlene*».

Paragraf 12, bokstav a siste setning omtaler kompetansemegling og nettverksmøter, som er to virkemidler i FORREGION der man til vanlig ikke lyser ut støttemidler. Det er ulike måter å organisere disse tjenestene på rundt om i landet.

Trøndelag fylkeskommune har i hele perioden samarbeidet med innovasjonsselskaper og klynger i Trøndelag om kompetansemegling. Bakgrunnen for denne modellen er at vi ønsker å dekke hele Trøndelag geografisk, men også kompetansemessig innenfor viktige områder for regionen. Fylkene bør innenfor rammene av regelverkene for offentlig anskaffelse og offentlig støtte, ha frihet til selv å avgjøre hvordan det er mest hensiktsmessig å organisere dette ut ifra andre regionale oppgaver og aktiviteter.

Det foreslås følgende endring i paragraf 12: *«Fylkeskommunene kan selv velge å stå ansvarlig for gjennomføringen av kompetansemegling og nettverksmøter, eller om de ønsker å benytte seg av regelverket for offentlig anskaffelse eller offentlig støtte».*

Fylkesdirektørens konklusjon:

Fylkesdirektøren er positiv til at mobiliseringsdelen av FORREGION overføres til fylkene.

Fylkesdirektørens vurdering er at utkastet til forskrift for FORREGION i all hovedsak gir et godt grunnlag for arbeidet, men at den på enkelte områder legger for detaljerte føringer for fylkeskommunene sin forvaltning av ordningen. Fylkesdirektøren mener at det er viktig at forskriften ikke innskrenker handlingsrommet for fylkeskommunene slik at FORREGION (DistriktForsk) kan gjennomføres i tråd med regionale mål og prioriteringer.

1. Trøndelag fylkeskommune er positiv til at FORREGION-programmet overføres fylkene og at finansieringen blir gitt direkte fra departementet til fylkene.
2. Trøndelag fylkeskommune ber om at paragraf 1 endres slik at fylkeskommunene gis mulighet til å mobilisere også offentlig sektor.
3. Trøndelag fylkeskommune ber om at paragraf 4 i forskriften får følgende tillegg: «Fylkeskommunene kan selv velge å gi ytterligere begrensninger for hvem som kan søke om midler».
4. Trøndelag fylkeskommune ber om at første setning i paragraf 10 endres til: «Fylkeskommunene står fritt i hvordan de innhenter rapportering på de søkbare tilskuddsmidlene».
5. Trøndelag fylkeskommune ber om at siste setning under paragraf 12 bokstav a blir endret til: «Fylkeskommunene kan selv velge å stå ansvarlig for gjennomføringen av kompetansemegling og nettverksmøter, eller om de ønsker å benytte seg av regelverket for offentlig anskaffelse eller offentlig støtte».